

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2025. № 9.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.34>

УДК 336.77

О. В. Єрмошкіна,

*д. е. н., професор, професор кафедри фінансів,
Національний університет «Львівська політехніка»*

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-4013-3575>

Ю. А. Сас,

*магістрант з фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»*

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0000-7095-1651>

КРЕДИТНА ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ: ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ РИЗИКІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

O. Yermoshkina,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance,
Lviv Polytechnic National University*

Y. Sas,

*Master's student in finance, banking, insurance and security market,
Dnipro University of Technology*

CREDIT POLICY OF A COMMERCIAL BANK: THEORETICAL AND METHODOLOGICAL APPROACHES TO RISK ASSESSMENT UNDER WARTIME CONDITIONS

У статті проведено комплексний аналіз теоретико-методичних підходів до трансформації кредитної політики комерційних банків в умовах військового конфлікту. Досліджено три основні стратегічні підходи до адаптації кредитної політики банків в умовах воєнного стану. Визначено переваги та недоліки кожного підходу з точки зору забезпечення балансу між фінансовою стабільністю та підтримкою економічної активності.

Досліджено сім ключових факторів впливу війни на кредитну політику банків. Особливу увагу приділено географічному фактору, який створив принципово новий підхід до територіального ризик-менеджменту та диференціації кредитних умов за регіональним принципом. Розглянуто трансформацію методології оцінки кредитних ризиків від традиційних статистичних моделей до інноваційних рішень на основі сценарного аналізу з урахуванням воєнної специфіки. Обґрунтовано необхідність формування принципово нової філософії банківського ризик-менеджменту, що інтегрує традиційні фінансові показники з геополітичними індикаторами та стратегічними пріоритетами національної безпеки.

This study advances the theoretical and methodological discourse on the transformation of commercial banks' credit policies under conditions of armed conflict, underscoring the systemic nature of factors that reshape credit allocation mechanisms in wartime economies. The analysis delineates three overarching strategic trajectories of credit policy adaptation—conservative, adaptive, and proactive—arguing that the adaptive trajectory provides the most effective balance between preserving financial stability and fostering post-conflict economic recovery.

The comparative assessment of these approaches reveals their relative advantages and constraints with respect to reconciling prudential soundness and developmental imperatives. A multidimensional framework of seven critical determinants of wartime credit policy is elaborated, encompassing macroeconomic, regulatory, sectoral, geographical, technological, social, and international domains. Particular analytical weight is accorded to the

geographical dimension, which has generated a novel paradigm of territorial risk governance and necessitated regionally differentiated credit conditions.

Furthermore, the paper documents the paradigmatic shift in credit risk assessment methodologies: from traditional statistical modelling toward scenario-based techniques explicitly embedding conflict-related uncertainties. It posits the emergence of a new philosophy of banking risk management, integrating conventional financial indicators with geopolitical risk metrics and national security considerations.

The findings demonstrate that armed conflict structurally reconfigures the architecture of systemic banking risks, thereby necessitating the recalibration of macroprudential instruments. Emphasis is placed on the design and implementation of comprehensive scenario analysis systems incorporating baseline stabilization, adverse escalation, and extreme catastrophic scenarios—each characterised by distinctive trajectories of non-performing loan ratios and macroeconomic outcomes. The proposed framework equips commercial banks with the analytical capacity to devise robust, forward-looking risk management strategies that internalise both direct and second-order consequences of war, including inflationary dynamics, exchange rate volatility, and structural disruptions to economic activity.

Ключові слова: *кредитна політика, ризик-менеджмент, банківська система, військовий конфлікт, оцінка ризиків, адаптивне управління, фінансова стабільність.*

Keywords: *credit policy, risk management, banking system, military conflict, risk assessment, adaptive management, financial stability*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Початок повномасштабної війни в Україні 2022 року кардинально змінив умови функціонування банківської системи, поставивши перед комерційними

банками принципово нові виклики у сфері кредитної політики та ризик-менеджменту. Трансформація економічного середовища, зростання макроекономічної нестабільності, руйнування логістичних ланцюгів та інфраструктури викликали необхідність перегляду традиційних підходів до формування кредитної політики комерційних банків [1].

Слід зазначити, що кредитна політика банків в умовах воєнного стану набула особливого значення, оскільки стала одним із ключових інструментів підтримки економічної стабільності та фінансової безпеки держави. В умовах зростаючих кредитних ризиків, валютних коливань та кіберзагроз банки змушені адаптувати свої кредитні стратегії до нових реалій, забезпечуючи баланс між підтримкою економіки та збереженням фінансової стійкості [2]

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю розробки нових теоретичних концепцій та методологічних підходів до оцінки кредитних ризиків, які враховували б специфічні умови функціонування банківської системи під час військового конфлікту. Традиційні моделі ризик-менеджменту мирного часу виявились неспроможними адекватно відобразити нову архітектуру ризиків, де географічне розташування позичальника, галузева приналежність та стан критичної інфраструктури набувають пріоритетного значення у визначенні кредитоспроможності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій Дослідження проблематики оцінювання кредитного ризику в умовах воєнних конфліктів набули принципово нового характеру та демонструють кардинальну трансформацію підходів в умовах військових конфліктів та геополітичної нестабільності.

Значний внесок у розуміння нових методологічних підходів зробили Каграманян А. та співавтори [3], представивши альтернативну методологію оцінки кредитного ризику на основі машинного навчання з використанням абсолютних та відносних коливань фінансових показників. Теоретичні засади ризик-менеджменту знайшли подальший розвиток у роботі Dil A.R. [4], де автор підкреслює критичну важливість використання теорії множин для отримання аналітичних висновків навіть в умовах неповних даних, що особливо актуально для банків, які працюють в зонах конфлікту.

Фундаментальний внесок у розуміння впливу системних ризиків на банківську прибутковість зробив Bakalo I. [5], розробивши методологію оцінки циклічних системних ризиків, що дозволило проаналізувати вплив кризових подій на майбутню прибутковість банків. Дослідження продемонструвало, як військові дії кардинально змінюють структуру ризиків банківської системи, вимагаючи перегляду традиційних макропруденціальних інструментів.

Paltalidis N. та Zhang B. [6] у своїй праці емпірично доводять, що зростання геополітичної невизначеності призводить до статистично значущого підвищення спредів за синдикованими позиками та суттєвого зниження кредитної активності банків, що свідчить про пряму інтеграцію геополітичних ризиків у механізми банківського ціноутворення.

Вітчизняна наукова школа також демонструє активне залучення до дослідження банківських ризиків в кризових умовах. Серед фундаментальних робіт слід відзначити працю Владики Ю.П., Турової Л.Л., Тарасенка Т.В. [7], які визначили основні напрямки дій для банків, включаючи перегляд кредитних стратегій, розширення кредитування в стійких галузях економіки та активну співпрацю з регуляторними органами.

Порівняльний аналіз світового досвіду та досвіду України у сфері управління кредитним портфелем банків в умовах військових конфліктів розглянув Д. Осіпенко [8], виділив при цьому оптимальні стратегії управління, включаючи диверсифікацію активів, реструктуризацію боргів та активне відстеження ризиків.

Аналіз досліджень свідчить про формування нової наукової концепції, що інтегрує геополітичні та воєнні фактори в систему оцінки кредитних ризиків. Існуюча теоретична база потребує подальшого розвитку оцінки банківських ризиків у військових умовах, що актуалізує дослідження в цій сфері.

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає у дослідженні теоретико-методичних підходів до трансформації кредитної політики та системи оцінки ризиків комерційних банків в умовах війни на основі аналізу

ключових факторів впливу військового конфлікту на кредитну діяльність банківських установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Військовий конфлікт кардинально змінює умови роботи комерційних банків та вимагає нових підходів до кредитної політики. Традиційні методи оцінки ризиків виявляються недостатніми для роботи в умовах постійної невизначеності та загроз. Банки змушені переглядати свої стратегії, враховуючи нові фактори ризику та змінені потреби економіки для ефективного управління кредитними операціями у воєнний час [9]. Проведені дослідження виявило три основні теоретичні підходи до трансформації кредитної політики в умовах війни, що відрізняються принципами реалізації та очікуваними результатами. Ці підходи не є взаємовиключними, а представляють різні стратегічні орієнтації банків залежно від їх ресурсних можливостей та цілей.

1. Консервативний підхід до трансформації кредитної політики характеризується пріоритизацією принципу збереження капіталу над принципом активного кредитування економіки. Цей підхід ґрунтується на теоретичному припущенні про необхідність мінімізації кредитних операцій та максимального збереження ліквідності як основної гарантії виживання банківської установи в умовах критично високої невизначеності [10]. Водночас консервативний підхід має значні обмеження з точки зору виконання банками їх економічної функції як фінансових посередників.

2. Адаптивний підхід представляє собою компромісну стратегію, яка передбачає поетапну трансформацію кредитної політики з урахуванням динамічної зміни воєнної ситуації та економічних умов. Теоретичним підґрунтям цього підходу є концепція адаптивного управління, яка наголошує на необхідності гнучкого реагування на зміни зовнішнього середовища через поступове коригування стратегій та операційних процедур. Практична реалізація адаптивного підходу включає диверсифікацію кредитного портфеля за галузевим та регіональним принципами, поступове посилення процедур оцінки ризиків відповідно до накопичення емпіричного досвіду воєнного часу, а також активну співпрацю з державними програмами

підтримки кредитування як механізмом розподілу ризиків між державою та приватним сектором [7].

3. Проактивний підхід базується на теоретичній концепції кризи як можливості та орієнтований на використання кризових умов для розширення ринкової присутності та підтримки стратегічно важливих секторів економіки. В контексті банківської діяльності проактивний підхід передбачає активне кредитування пріоритетних секторів економіки, включаючи оборонну промисловість, енергетичний сектор та критично важливу інфраструктуру, навіть за умови підвищених ризиків [11]. Проактивний підхід характеризується найвищим рівнем потенційної віддачі, але одночасно несе в собі найвищі ризики для фінансової стабільності банків.

Слід зазначити, що вибір підходу до трансформації кредитної політики є динамічним процесом, який включає елементи всіх трьох стратегій залежно від фази конфлікту, специфіки банку та економічного стану. Така гібридна модель дозволяє максимізувати переваги кожного підходу, мінімізуючи ризики через їх диверсифікацію. Ефективне застосування цих підходів потребує розуміння факторів, що визначають кредитну політику в умовах війни. Дослідження виявило сім ключових чинників (рис. 1), які формують стратегію банків у воєнний період. Їх взаємодія створює складну систему, що вимагає комплексного підходу до управління банківською діяльністю.

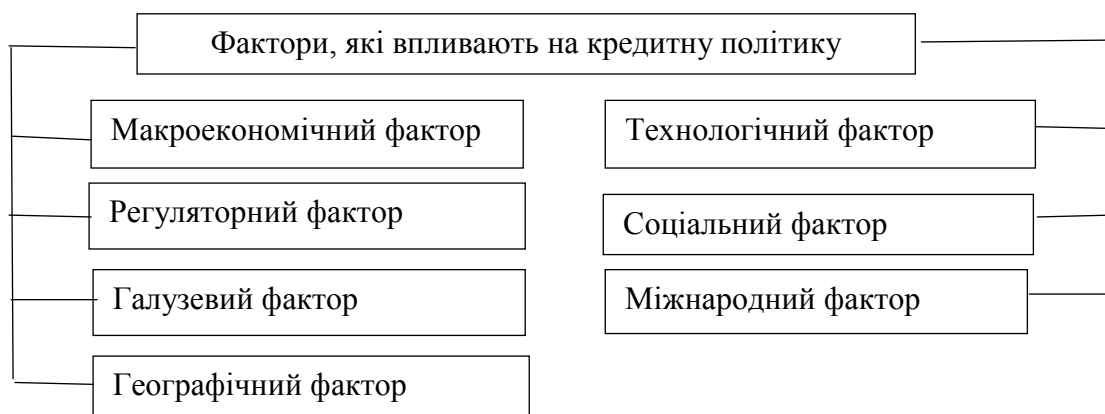

Рис. 1. Фактори, які впливають на кредитну політику банків в умовах війни

Джерело: складено автором.

Макроекономічний фактор виступає базовим при трансформації кредитної політики, оскільки війна призводить до кардинальної зміни фундаментальних економічних показників країни. Як свідчать дані, представлені в табл. 1, українська економіка зазнала безпрецедентного шоку у 2022 році, коли реальний ВВП скоротився на 28,8%, що стало найбільшим економічним спадом в історії незалежної України [12]. Особливо показовою є динаміка валютного курсу, який зазнав суттєвої девальвації з 27,3 грн/дол США у 2021 році до 40,1 грн/дол США у 2024 році, що відображає глибину макроекономічного дисбалансу та впливає на валютні ризики банківського сектору. У 2022 році спостерігалось значне зростання макроекономічних ризиків, що безпосередньо вплинуло на кредитну політику банків, примусивши їх до радикального перегляду підходів до ризик-менеджменту.

Таблиця 1. Ключові фактори впливу війни на трансформацію кредитної політики банків України

Показник	2021 (довоєнний)	2022	2023	2024
ВВП (реальне зростання, %)	3,4	-28,8	5,3	2,9
Рівень інфляції (%)	10,0	26,6	5,1	12,0
Офіційний курс USD/UAH	27,3	36,6	36,6	40,1
Кредитний портфель банків (% від довоєнного рівня)	100,0	85,0	72,0	70,0
Частка NPL у кредитному портфелі (%)	27,0	35,4	36,6	36,59

Джерело: складено автором на основі [12].

Регуляторний фактор характеризується безпрецедентною швидкістю та масштабністю регуляторних змін, запроваджених Національним банком України у відповідь на воєнні виклики. Національний банк України запровадив низку антикризових заходів, включаючи зміну вимог до резервування, особливий порядок роботи з проблемною заборгованістю та валютне регулювання, які суттєво вплинули на можливості банків у сфері кредитування [13].

Галузевий фактор проявляється у різному впливі війни на різні сектори економіки, що вимагає диференційованого підходу до кредитування. Як демонструє таблиця 2, найбільших втрат зазнали будівництво -45% ,

транспорт -40% та промисловість -35%, тоді як ІТ-сектор продемонстрував зростання на 15%, а оборонна промисловість - експоненціальне збільшення активності більше ніж 200% [14].

Таблиця 2. Вплив галузевого фактору на трансформацію кредитної політики банків України

Галузь	Вплив війни (зниження активності, %)	Кредитні ризики	Пріоритет кредитування
Сільське господарство	-25	Високі	Високий
Промисловість	-35	Критичні	Помірний
Будівництво	-45	Критичні	Низький
Торгівля	-30	Високі	Помірний
Транспорт	-40	Критичні	Низький
ІТ-послуги	15	Низькі	Високий
Фінансові послуги	-20	Помірні	Помірний
Оборонна промисловість	200	Низькі	Найвищий

Джерело: складено автором на основі [14]

Географічний фактор створив принципово новий підхід до територіального ризик-менеджменту, оскільки територіальні особливості ведення бойових дій створили різний рівень кредитних ризиків для різних регіонів України. Регіональна оцінка кредитних ризиків (таблиця 3) демонструє критичну варіативність від помірних ризиків у західних областях до максимальних ризиків на окупованих територіях [15]. Це вимагає регіонального підходу до оцінки ризиків та формування кредитної політики, що включає розробку регіональних ризикових моделей, диференціацію процентних ставок за територіальним принципом та спеціальні процедури роботи з активами у прифронтових зонах.

Таблиця 3. Вплив географічного фактору на трансформацію кредитної політики банків України

Регіон	Рівень безпеки	Кредитні ризики	Активність кредитування
Західна Україна	Високий	Помірні	Активна
Центральна Україна	Помірний	Підвищені	Помірна
Північна Україна	Низький	Високі	Обмежена
Південна Україна	Низький	Високі	Обмежена
Східна Україна	Критичний	Критичні	Мінімальна
Окуповані території	Відсутня	Максимальні	Відсутня
Прифронтові території	Критичний	Критичні	Мінімальна

Джерело: складено автором на основі [15]

Технологічний фактор став критично важливим для забезпечення безперервної роботи банків в умовах постійних кібератак та руйнування фізичної інфраструктури. Це змусило банки посилити захист своїх систем та розвинути альтернативні канали обслуговування клієнтів.

Глибокі зміни у складі клієнтської бази відображає соціальний фактор, що вплинуло на підходи до кредитування населення. Масове переселення людей, зміна доходів громадян та соціальна напруженість створили нові завдання для фінансових установ. У відповідь на ці виклики було розроблено особливі продукти для переселенців та військовослужбовців, включаючи пільгові кредитні програми, спрощені процедури перевірки особи та доходів. Водночас впроваджено нові механізми роботи з клієнтами, які тимчасово втратили постійні джерела доходу.

Подвійного значення набув міжнародний фактор, виступаючи одночасно джерелом фінансової допомоги та нових регуляторних вимог. Зростання ролі міжнародної підтримки та необхідність відповідати європейським стандартам створили як нові можливості, так і обмеження для банківського кредитування. Особливо критичною стала співпраця з МВФ, Світовим банком та європейськими інституціями для забезпечення достатньої ліквідності банківської системи [16].

Аналіз впливу цих факторів виявив неспроможність традиційних методів оцінки кредитних ризиків адекватно відповідати новим реаліям воєнного часу. Підходи, що базувалися на історичних даних та статистичних моделях, не змогли відобразити специфічні ризики військового конфлікту. У відповідь методологія оцінки кредитних ризиків трансформувалася від традиційних статистичних методів до інноваційних рішень. Національний банк України запровадив систему сценарного аналізу з базовим сценарієм стабілізації з ймовірністю 50%, песимістичним сценарієм ескалації -30% та катастрофічним сценарієм 5%. Це дозволяє банкам формувати різні підходи до управління ризиками з урахуванням прямих та непрямих наслідків війни через інфляцію, валютні коливання та структурні зміни в економіці [15].

Отже, інноваційні підходи до оцінки кредитних ризиків у воєнний час передбачають формування нової філософії банківського ризик-менеджменту, що інтегрує традиційні фінансові показники з геополітичними індикаторами та стратегічними пріоритетами національної безпеки. Практична реалізація цих підходів потребує не лише технологічної модернізації систем оцінки ризиків, але й кардинальної перебудови організаційної культури та стратегічного планування банків..

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Дослідження виявило кардинальні зміни в системі банківського кредитування під впливом військового конфлікту. Аналіз стратегій адаптації показав ефективність адаптивного підходу, який забезпечує баланс між фінансовою стабільністю та підтримкою економічної активності серед трьох виявлених стратегій: консервативної, адаптивної та проактивної. Встановлено сім ключових факторів впливу війни на кредитну політику банків: макроекономічний, регуляторний, галузевий, географічний, технологічний, соціальний та міжнародний. Особливо критичним виявився географічний фактор, що спонукав до створення нової системи оцінки територіальних ризиків, а також технологічний, який трансформувався від робочого інструменту в життєво необхідний елемент забезпечення операційної діяльності. Результати підтверджують потребу переосмислення традиційних підходів до банківського ризик-менеджменту через інтеграцію геополітичних показників та застосування сценарного аналізу. Перспективи подальших досліджень включають вивчення процесів відновлення банківської системи та адаптації світового досвіду кризового регулювання до різних етапів економічного розвитку України.

Література

1. Гриценко Л. Комплексна оцінка кредитного ризику українських банків // Л. Гриценко, Л. Павленко, І. Кожушко, О. Ерісен / *Socio-economic*

Relations in the Digital Society, 2025. 2(56). P. 20-33.
<https://doi.org/10.55643/ser.2.56.2025.605>

2. Коробчук Т. І. Безпека банківської діяльності в умовах військових ризиків // Т. І. Коробчук, Н. М. Чиж/ *Економіка та суспільство*. 2025. № 4. [Електронний ресурс]. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/5656/5597/> - (дата звернення: 01.09.2025).

3. Kagthamani A. A Novel Approach to Credit Risk Sensitivity Categorisation and Classification Using Hierarchical Clustering, Kernel Density Estimation, and Naive Bayes Classification // A. Kagthamani, J. Smith, L. Zhang / *SSRN Electronic Journal*. 2025. [Electronic source]. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5138444 (дата звернення: 01.09.2025).

4. Dil A.R. Quantitative Methods for Assessing Credit Concentration Risk in Banks: Practical Approaches for Limited Data Scenarios // A.R. Dil/ *SSRN Electronic Journal*. 2025. [Electronic source]. URL: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5193036 (дата звернення: 01.09.2025).

5. Bakalo I. From Crisis to War: Cyclical Systemic Risk and Bank Profitability in Ukraine // I. Bakalo/ *SSRN Electronic Journal*. 2024. [Electronic source]. URL: <https://ssrn.com/abstract=4713527> (дата звернення: 01.09.2025).

6. Paltalidis N. Geopolitical Risk and Bank Lending *SSRN Electronic Journal*. 2025. // N. Paltalidis, B. Zhang / [Electronic source]. URL: <https://ssrn.com/abstract=5284582> (дата звернення: 01.09.2025).

7. Владика Ю. П. Адаптація кредитної політики комерційних банків в умовах воєнного стану // Ю.П. Владика, Л.Л. Турова, Т.В. Тарасенко / *Економіка та суспільство*. 2024. № 61. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-103>

8. Osipenko D. Managing the loan portfolio of banks in the context of military conflicts // D. Osipenko / *Ukrainian Economic Bulletin*. 2024. Vol. 19,

No. 2. P. 36-46. [Electronic source]. URL: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/318667/1/UEB_19_2_2024_36-46.pdf (дата звернення: 01.09.2025).

9. Дамчук А. Ю. Адаптація кредитної політики комерційних банків до умов воєнного стану // А.Ю.Дамчук, Ю.І. Остапенко / *Юридичний науковий електронний журнал*, 2024. № 11 URL: http://lsej.org.ua/11_2024/39.pdf (дата звернення: 01.09.2025).

10. Poluschkin G. The banking sector during the war: Is stability enough? // G. Poluschkin, R. Kirchner / *Kyiv : Centre for Economic Strategy*, 2024. [Electronic source] . URL: <https://ces.org.ua/en/the-banking-sector-during-the-war/> (дата звернення: 01.09.2025).

11. Національний банк України. Стратегія розвитку кредитування = Lending Development Strategy. Київ : НБУ, 2024. . [Electronic source]. URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lending_development_strategy_en_2024.pdf (дата звернення: 01.09.2025).

12. Krukovets D. Ukraine Macroeconomic: Handbook // D. Krukovets, B. Hilgenstock, A. Filipov / January 2025. Kyiv : *Kyiv School of Economics Institute*, 2025. 23 p. [Electronic source]. URL: https://kse.ua/UA_Macro_Handbook_Jan2025.pdf (дата звернення: 01.09.2025).

13. Національний банк України. NBU Takes Further Steps to Sustain Operation of the Banking System Under Martial Law // NBU. 2022. [Electronic source] - access mode: U URL: <https://bank.gov.ua/en/news/all/natsionalniy-bank-vjivaye-chergovih-zahodiv-dlya-pidtrimannya-stabilnosti-bankivskoyi-sistemi-nachas-diyi-v-ukrayini-voyennogo-stanu> (дата звернення: 01.09.2025).

14. Meshcheriakov A. Trends in the Development of the Banking System of Ukraine under Conditions of Military Actions and Globalization Influences // A. Meshcheriakov, L. Bodenchuk, I. Liganenko, O. Rybak, T. Lobunets / *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*. 2023. Vol. 3, N. 50. P. 8-18.

[Electronic source]. URL: https://izmail.maup.com.ua/assets/files/reposit_kem-003.pdf (дата звернення: 01.09.2025).

15. Бакало І.І. Стрес-тестування банківської системи України: інструменти, сценарії та результати в умовах війни // І.І. Бакало/ *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»*. 2025. № 37(65). С. 37-42. DOI: [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-37\(65\)-37-42](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-37(65)-37-42).

16. Shtantsel S. Strategies for reducing financial security threats during wartime: Ukraine's experience // S. Shtantsel, A. Amalian, B. Shevchenko, S. Bulchak, R. Kravets / *Edelweiss Applied Science and Technology*. 2024. Vol. 8, no. 5. P. 2351-2362. DOI: 10.55214/25768484.v8i5.1988.

References

1. Hrytsenko, L. Pavlenko, L. Kozhushko, I. and Erisen, O. (2025), “Comprehensive credit risk assessment of Ukrainian banks”, *Socio-economic Relations in the Digital Society*, vol. 2(56), pp. 20-33 <https://doi.org/10.55643/ser.2.56.2025.605>

2. Korobchuk, T.I. and Chyzh, N.M. (2025), “Banking security in conditions of military risks”, *Ekonomika ta suspilstvo*, Vol. 4, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/download/5656/5597/> (Accessed 01 Sept 2025).

3. Kagthamani, A., Smith, J. and Zhang, L. (2025), “A novel approach to credit risk sensitivity categorisation and classification using hierarchical clustering, kernel density estimation, and naive bayes classification”, *SSRN Electronic Journal*, available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5138444 (Accessed 01 Sept 2025).

4. Dil, A.R. (2025), “Quantitative methods for assessing credit concentration risk in banks: Practical approaches for limited data scenarios”, *SSRN Electronic Journal*, available at:

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5193036 (Accessed 01 Sept 2025).

5. Bakalo, I. (2024), “From crisis to war: Cyclical systemic risk and bank profitability in Ukraine”, *SSRN Electronic Journal*. available at: <https://ssrn.com/abstract=4713527> (Accessed 01 Sept 2025).

6. Paltalidis, N. and Zhang, B. (2025), “Geopolitical risk and bank lending”, *SSRN Electronic Journal*. available at: <https://ssrn.com/abstract=5284582> (Accessed 01 Sept 2025).

7. Vladyka, Yu.P., Turova, L.L. and Tarasenko, T.V. (2024), “Adaptation of commercial banks' credit policy under martial law conditions”, *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 61, available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-61-103> (Accessed 01 Sept 2025).

8. Osipenko, D. (2024), “Managing the loan portfolio of banks in the context of military conflicts”, *Ukrainian Economic Bulletin*, vol. 19(2), pp. 36-46, available at: https://www.econstor.eu/bitstream/10419/318667/1/UEB_19_2_2024_36-46.pdf (Accessed 01 Sept 2025).

9. Damchuk, A.Yu. and Ostapenko Yu.I. (2024), “Adaptation of commercial banks' credit policy to martial law conditions”, *Yurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal*, vol. 11, available at: http://lsej.org.ua/11_2024/39.pdf (Accessed 01 Sept 2025).

10. Poluschkin, G. and Kirchner, R. (2024), “The banking sector during the war: Is stability enough?”, *Centre for Economic Strategy*, available at: <https://ces.org.ua/en/the-banking-sector-during-the-war/> (Accessed 01 Sept 2025).

11. National Bank of Ukraine (2024), “*Lending development strategy*”, available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Lending_development_strategy_en_2024.pdf (Accessed 01 Sept 2025).

12. Krukovets, D. Hilgenstock, B. and Filipov, A. (2025). “*Ukraine macroeconomic handbook*”, Kyiv School of Economics Institute, Kyiv, Ukraine,

available at: https://kse.ua/UA_Macro_Handbook_Jan2025.pdf (Accessed 01 Sept 2025).

13. National Bank of Ukraine. (2022). “NBU takes further steps to sustain operation of the banking system under martial law”, *National Bank of Ukraine*, available at: <https://bank.gov.ua/en/news/all/natsionalniy-bank-vjivaye-cherhovih-zahodiv-dlya-pidtrimannya-stabilnosti-bankivskoyi-sistemi-na-chas-diyi-v-ukrayini-voyennogo-stanu> (Accessed 01 Sept 2025).

14. Meshcheriakov, A., Bodenchuk, L., Liganenko, I., Rybak, O., and Lobunets, T. (2023), “Trends in the development of the banking system of Ukraine under conditions of military actions and globalization influences”, *Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice*, vol. 3(50), pp. 8-18. <https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.50.2023.3993>

15. Bakalo, I. I. (2025), “Stress testing of Ukraine's banking system: Tools, scenarios and results in wartime conditions”, *Naukovi zapysky Natsionalnoho universytetu "Ostrozka akademiia". Seriia "Ekonomika"*, vol. 37(65), pp. 37-42. [http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-37\(65\)-37-42](http://doi.org/10.25264/2311-5149-2025-37(65)-37-42)

16. Shtantsel, S., Amalian, A., Shevchenko, B., Bulchak, S., and Kravets, R. (2024), “Strategies for reducing financial security threats during wartime: Ukraine's experience”, *Edelweiss Applied Science and Technology*, vol. 8(5), pp. 2351-2362. <https://doi.org/10.55214/25768484.v8i5.1988>

Стаття надійшла до редакції 11.09.2025 р.